

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Kirke-Striden i Engeland

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 57.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig09val-shoot-idm139760348573056/facsimile.pdf> (tilgået 16. maj 2021)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Kirke-Striden i England

en Bog, der i alt Fald beviste, han ikke, som saamange, var kommet sovende til den, det var saa hidende en Satire paa den ved Universitetet herskende Videnskabelighed, at, var Sagen ei saa vitterlig, maatte man deri see et Opspind af dets arrigste Fiender. Sagen selv har Universitetet imidlertid derved gjort en udmærket Tjeneste, thi Hr. Wards Bog er baade saa tyk og saa tør, at den neppe i England selv, og udenlands ingenlunde vilde tiltrukket sig den Opmærksomhed, Sagen fortjener, hvis den ikke var stempet til et saadant Misfoster og Galmandsværk, at Nysgierigheden maatte bringe den, saa at sige, i Alles Hænder.

Hvad nu Hr. Ward især har lagt an paa, opnaaet og derved hellig forbitret begge de ældre Kirke-Partier (det saakaldte Evangeliske og det Bispelige) har udenfor England ei stort at betyde, thi vi finder, det trænger ikke til hans Beviis, at Fløi-Kirken, som med sin kongelige Kirke-Stat vilde fordunkle den Pavelige, er deri kommet saa aldeles til kort, at, gjaldt det om en herskende Kirke-Stat ø: en Staten og Samvittighederne kirkelig beherskende Indretning, da maatte man, med Hr. Ward og hans Venner, langt foretrække den Romerske, hvormange Betæneligheder man end havde ved dens jesuitiske Skikkelse. Kun da forsaavidt han fordømmer det Sextende Aarhundredes Reformation i det Hele, som fiendtlig mod det christelige Liv og svanger med en grundfalsk Oplysning, hvori Selvklogskaben tog Herredømmet fra Samvittigheden, kun forsaavidt udæsker han den protestantiske Christenhed, og er let slaaet af Marken, da han selv hverken veed Forskiel paa Hedensk og Christeligt, Borgerligt og Kirkeligt, eller paa Levende og Dødt i Aandens Verden; men derfor er det dog ligesandt, at vi uforsvarlig har miskiendt Menneske-Naturen og dens Forhold til Christendommen, og ligesaa uforsvarlig misbrugt Skriften baade til Kirke-Grundvold og til Hjemmel for en selvgjort Rettærdighed af Troen.

Erkiendelsen heraf, det skal da være Frugten, vi høste af den Engelske Kirke-Strid, og naar disse Misgreb rettes, da vil det blive klart, at det Sextende Aarhundredes Reformation, der kun ved en grov Selv-Modsigelse kunde tillægge sig den Ufeilbarhed, den fradømde Paven, dog ærlig fortjener Historiens Lovtale, fordi den reddede Menneske-Livet, der ligesaa vel i Aandens, som i Haandens Verden, trods alle sine Feil, er det Umistelige, da ikke det Døde men kun det Levende kan

Kirke-Striden i England

løkkes Gud, skionne paa Livets Farer og rette dets Feil! Gaae vi nemlig ud fra Samvittigheden eller den til Forstand klarede Sandheds-Følelse, og komme saaledes fra den rette Side til Naade-Stolen, da see vi strax, hvor Kirke-Dørren er, som Alle maae gaae ind ad, der ikke vil stemple sig selv til Tyve og Røvere af Christen-Naynet, thi Dørren er aabenbar ved Daaben, og til den kan vi ikke komme uden at høre Vorherre Jesu Vidnesbyrd om, hvad vi skal troe og gjøre for at høre ham til og være Guds Børn i Tid og Evighed, vor Salighed visse. Begge Dele udsiger nemlig Daabs-Pagten haade i Rom, i Canterbury og hos os saa tydelig, at selv et Barn kan forstaae det, og at vi maae blive ved vor Daabs-Pagt, naar vi ikke vil gaae Glip ad den evige Velsignelse, som kun lyses over de Sanddræe og Trofaste i det himmelske Bad, det er en Selvføige, saa her har vi aabenbar Klippen, hvormed den bellige, almindelige Kirke staaer og falder. Da det nu ogsaa er selvmodsigende, lige stridende mod Sandheden og Daabspagten, at kræve andet eller mere af de Døbte til Liv og Salighed end man selv ved Daaben har lovet begge Dele for, saa trækker Grændsen ved Daaben sig selv mellem det Fælles og Særegne, det Faste og det Flydende i Christiendommen, thi det for Alle Fælles er aabenbar hverken meer eller mindre, end hvad Alle har hørt og annammet, Alle maae troe og bekiende for virkelig at være i det kirkelige Moder-Skiød, hvori vi ved Daaben optages, og det christelige Levnets-Løb maa nødvendig forholde sig til Gienfødselen i Daaben, ligesom det naturlige Levnets-Løb forholder sig til den naturlige Fødsel, saa det skal være en hensigtsmæssig Udvikling og Forklaring af hvad vi fødes med, hvorved det Maal naaes, som vi fødes til. Hvad derfor det menneskelige Levnetsløb er beskikket til at være: en Udvikling af Livet i Guds Billedc, fra den dybeste, ubevidste Dunkelhed til den høieste bevidste Klarhed, det maa det christelige Levnetsløb nødvendig blive, naar den Jesus Christus, i hvem vi ved Daaben indpodes, virkelig er Sandheden, Livet og Lyset, og alle de Midler, hvorved Maalet skal naaes, det være sig nu indvortes eller udvortes, maae være til fri Brug for Christi Aand, som er i os Alle, vil altid kiendes ved hvad Herren tilhører og bruge det viselig, saa enhver slavisk Afretning til Christiendom strider aldeles mod Aandens fri Opdragelse og fornægter igruunden vor Fødsel af Aanden, thi Alt hvad som fødes af Aand, siger Herren, det er Aand.